

Broj:

IZVJEŠĆE O REVIZIJI
AGENCIJE ZA STATISTIKU BiH ZA 2006. GODINU

Sarajevo, travanj 2007. godine

KAZALO

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	REVIZIJSKO IZVJEŠĆE	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća	4
3.	Nalazi i preporuke	5
3.1.	Sustav internih kontrola	5
3.2.	Financijska izvješća	5
3.3.	Planiranje i izvršenje proračuna	6
3.4.	Nabave	7
3.5.	Popis sredstava i izvora sredstava	8
4.	Korespodencija	8
5.	Sažetak	8

Privitak 1: Tablica 1 «Izvršenje proračuna od 01.01. do 31.12.2006. godine»

Privitak 2: Komentari na Nacrt Izvješća broj: 1127/07 od 21.5.2007. godine

Privitak 3: Odgovor na komentare broj: 05-1-16-1-310-2/07 od 25.5.2007. godine.

I MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i finansijskog poslovanja Agencije za statistiku BiH (u daljem tekstu: Agencija) za 2006. godinu.
- 1.2. Rukovodstvo Agencije je odgovorno za finansijska izvješća, za postupanje sukladno zakonima i propisima i uspostavljanje učinkovitog sustava internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.
- 1.3. Zakonski temelj revizije sadržan je u odredbama Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Sl. Glasnik BiH» broj: 12/06). Reviziju smo izvršili sukladno revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija – INTOSAI («Sl. Glasnik BiH» broj: 15/01). Ovi standardi zahtjevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da su finansijska izvješća sastavljena sukladno važećom zakonskom regulativom i primjenjivim računovodstvenim standardima i da predstavljaju točan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sustava internih kontrola kojim se osigurava primjena zakona i propisa, zaštita imovine i pouzdano izvješćivanje.
- 1.4. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije, koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prigodom sastavljanja finansijskih izvješća, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prigodom sastavljanja finansijskih izvješća, usaglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sustava internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo obavili pruža razuman temelj za davanje našeg mišljenja.

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća Agencije za 2006. godinu prikazuju realno i objektivno finansijsko stanje na dan 31.12.2006. godine, osim za pozicije koje se odnose na sljedeće:

- Planiranje proračuna nije urađeno kvalitetno sa realno utvrđenim resursima potrebnim za izvršenje jasno definiranih ciljeva i zadataka poslovanja (točka 3.3. Izvješća);
- U pojedinim slučajevima Agencija nije dosljedno primjenjivala Zakon o javnim nabavama (točka 3.4. Izvješća);
- Djelimično izvršen popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2006. godine (točka 3.5. Izvješća).

Sarajevo, 19.04.2007. godine

II REVIZIJSKO IZVJEŠĆE

1. Uvod

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) funkcionirala je na temelju Odluke Vijeća ministara BiH o osnivanju Agencije od 20.08.1998. godine do 30.11.2002. godine, a od 01.12.2002. godine na temelju Zakona o statistici BiH (Zakon donesen od strane Visokog predstavnika, «Službeni glasnik BiH» broj: 34/02). S obzirom da je proces implementacije Zakona o statistici BiH započeo krajem rujna 2004. godine, imenovanjem direktora i zamjenika direktora Agencije, kao i Vijeća za statistiku, u 2005. godini rukovodstvo Agencije je usmjeravalo svoje aktivnosti na održavanju kontinuiteta u implementaciji zakonskih nadležnosti kroz četvorogodišnji program djelovanja Agencije.

Odredbama Zakona o statistici BiH utvrđene su nadležnosti Agencije i to: sukladno međunarodno prihvaćenom metodologijom Agencija prikuplja, izrađuje i distribuira prikupljene statističke podatke za BiH, na temelju podataka entitetskih zavoda za statistiku; Predstavlja BiH pri međunarodnim organizacijama i ispunjava obveze BiH iz oblasti statistike; Utvrđuje statističke standarde za realiziranje Programa, što obuhvata mjere potrebne za usklađivanje statistike na nivou BiH; Agencija podstiče saradnju između zavoda za statistiku entiteta i osigurava redovnu razmjenu podataka između ovih zavoda; Kada to državni organi budu smatrali neophodnim, Agencija će koordinirati planiranje, vođenje i objavljivanje rezultata popisa stanovništva i domaćinstava BiH, sukladno Općim okvirnim sporazumom za mir u BiH uključujući Aneks 7. i 10. Sporazuma; Agencija vrši praćenje primjene i korištenja usvojenih standarda i izvješćuje o stupnju poštivanja standarda u godišnjem izvješću.

Za svoj rad Agencija je odgovorna Vijeću ministara BiH.

2. Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Agencije za 2005. godinu, o čemu je sastavljeno Izvješće o reviziji, kao i prethodnu fazu revizije za 2006. godinu. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti u poslovanju Agencije opisane u Izvješću i rukovodstvu je sugerirano da te nepravilnosti razmotri, te da poduzme određene aktivnosti na otklanjanju istih.

Agencija je u propisanom roku od 60 dana, a sukladno odredbama članka 16.stavak 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, dostavila Odgovor o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvješću za 2005. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije, dane u navedenom Izvješću i danim preporukama u prethodnoj reviziji, kao i uvidom u realizirane aktivnosti koje su navedene u Odgovoru o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom izvješću za 2005. godinu utvrdili smo da je Agencija uglavnom otklonila te slabosti i nepravilnosti kako slijedi:

Realizirane preporuke:

- Agencija je usvojila Pravilnik o internim kontrolama;

- Agencija je jasno definirala ovlaštenja i odgovornosti za zamjenike direktora u internim aktima;
- Godišnja izvješća sadržavala su potrebne informacije o sustavu internih kontrola realiziranih u tijeku godine kao i korektivne radnje poduzete u cilju realiziranja preporuka revizije iz protekle godine;
- Uspostvaljena je potpuna koordinacija sa Ministarstvom financija i trezora Bosne i Hercegovine vezano za realiziranje sredstava po projektu posebne namjene «Anketa o proračunu domaćinstava i zaposlenosti».

Aktivnosti koje se u tijeku:

- Nadogradnja postojećih internih pravila potrošnje i popuna radnih mjesta prema novom Pravilniku o ustroju i sistematizaciji radnih mjesta.

Preporuke koje nisu realizirane:

- Nisu izvršena unapređenja u planiranju proračuna Agencije;

3. Nalazi i preporuke

3.1. Sustav internih kontrola ¹

Revizija je izvršila ispitivanje sustava internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta financijskog upravljanja u Agenciji. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju financijska izvješća, te da li je financijsko upravljanje sukladno postojećim propisima.

Ministarstvo financija i trezora BiH dostavilo je svim korisnicima proračuna Praktični vodič za učinkovitu internu kontrolu u institucijama Bosne i Hercegovine koji sadržava smjernice u vezi izrade Pravilnika o internim kontrolama. Vodič je usvojen u okviru Akcionog plana od strane Vijeća ministara BiH i baziran je na, u svijetu, široko prihvaćenom modelu sustava internih kontrola od pet komponenti:

- kontrolnog okruženja,
- procjene rizika,
- kontrolnih aktivnosti,
- informacija i komunikacija,
- monitoringa.

Agencija je u 2006. godine izradila i usvojila Pravilnik o internoj kontroli što je obaveza koja proizilazi iz odredbi Zakona o izvršenju proračuna. Efekti primjene navedenog Pravilnika mogu se očekivati u 2007. godini

Ured za reviziju podržava ovakav model uspostave sustava internih kontrola, te preporuča rukovodstvu Agencije da nastavi započete aktivnosti na primjeni Pravilnika o internim kontrolama, a sve u cilju otklanjanja rizika od eventualnih grešaka i zlouporaba u poslovanju Agencije.

¹ Interne kontrole su jedinstven proces koji uvodi organizacija kao skup postupaka i mjera koje osiguravaju točnost i pravilnost evidentiranja financijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima i ekonomično i uspješno trošenje javnog novca.

3.2. Financijska izvješća

Utvdili smo da Agencija nije točno popunila propisane obrasce financijskih izvješća za 2006. godinu prema stanjima na pojedinim kontima iz Glavne knjige. U obrascima financijskih izvješća «Bilanca stanja» i «Pregled rashoda iz proračuna po ekonomskim kategorijama» uneseni su podaci na način da nisu obuhvaćena stanja kratkoročnih obveza iskazana u Glavnoj knjizi za program posebne namjene «Cards 2005-Twining projekat» u ukupnom iznosu od 12.567,89 KM, kao i stanja utrošenih sredstava iz Glavnih knjiga koje se vode za projekte posebne namjene «Anketa HBS», «Planiranje cenzusa» i «Cards 2005-Twining projekat» u ukupnom iznosu od 83.339 KM.

Utvdili smo da se Agencija prigodom izrade tekstualnog dijela uz računovodstvene iskaze za 2006. godinu nije u potpunosti pridržavala strukture analiza kako je to propisano člankom 21. do 28. Pravilnika o financijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine.

Naime, Agencija je uz računovodstvene iskaze dostavila kratko obrazloženje izvršenja proračuna, a da u istom nisu obuhvaćeni makroekonomski pokazatelji iz Dokumenta okvirnog proračuna, analize troškova uposlenih i analize stalnih sredstava u obliku stvari i prava kako je to i propisano navedenim Pravilnikom.

Utvdili smo da Agencija nije sačinila i uz godišnja izvješća za 2006. godinu dostavila Ministarstvu financija i trezora BiH Informaciju o sustavu internih kontrola realiziranih u tijeku godine, kao i korektivne radnje poduzete u cilju realiziranja preporuka revizije iz protekle godine, kako je to propisano odredbama članka 18. Pravilnika o financijskom izvješćivanju institucija BiH.

U postupku obavljanja revizije Agencija je otklonila naprijed navedene propuste i nedostatke u financijskim izvješćima izradom novih obrazaca financijskih izvješća za 2006. godinu u kojim su iskazana naprijed navedena stanja iz Glavnih knjiga za programe posebne namjene, kao i korekcijom obrazloženja uz financijska izvješća i izrađena je Informacija o sustavu internih kontrola realiziranih u tijeku godine, kao i korektivne radnje poduzete u cilju realiziranja preporuka revizije iz protekle godine. Inovirane obrasce financijskih izvješća za 2006. godinu kao i obrazloženja uz financijska izvješća i Informaciju o sustavu internih kontrola realiziranih u tijeku godine, kao i korektivne radnje poduzete u cilju realiziranja preporuka revizije iz protekle godine Agencija je dostavila Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine 23.04.2007. godine.

S obzirom da su navedene nepravilnosti ispravljene u tijeku obavljanja revizije iste nisu bitno uticale na izražavanje mišljenja revizora.

Ured za reviziju skreće pažnju na ovaj propust, te preporuča Agenciji da unaprijedi sustav internih kontrola u dijelu izrade i sastavljanja financijskih izvješća kako se ovakvi propusti u budućnosti ne bi dešavali.

3.3. Planiranje proračuna

Prijedlog proračuna za 2006. godinu Agencije je dostavila Ministarstvu financija i trezora BiH u ukupnom iznosu od 1.137.849 KM. Prijedlog je izrađen na temelju planiranih 39 izvršilaca i raspoređen za slijedeće namjene: tekući izdaci u iznosu od 1.083.849 KM, kapitalni izdaci u iznosu od 34.000 KM i program posebne namjene »Potpora radu skupinama « u iznosu od 20.000 KM. Nakon izvršenih konsultacija sa Ministarstvom financija i trezora BiH umanjeni su tekući izdaci za 35.089 KM i odobren je proračun u ukupnom iznosu od 1.602.760 KM uključujući i program posebne namjene «Izrada projektnog zadatka za izradu metodologije i otpočinjanja aktivnosti na popisu» u iznosu od 500.000 KM za planiranih 39 uposlenih. Navedeni program posebne namjene Agencija nije predvidjela za financiranje iz proračuna za 2006. godinu, već se isti financirao iz donatorskih sredstava. Taj program posebne namjene je predložen i usvojen od strane

Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, tako da ta sredstva od 500.000 KM nisu uopće trošena.

Ministarstvo financija i trezora BiH je u tijeku 2006. godine, u tri navrata odobrilo Agenciji prestrukturiranje rashoda u dijelu tekućih i kapitalnih izdataka u iznosu od 32.000 KM zbog manje planiranih sredstava na pozicijama: «plaće uposlenih» u iznosu od 6.000 KM; «Naknade uposlenih» u iznosu 4.000 KM; «Izdaci za energiju i komunalne usluge » u iznosu od 6.000 KM; «Izdaci za usluge prijevoza i goriva» u iznosu od 1.000 KM; «Ugovoreni usluga» u iznosu od 7.000 KM i «Nabave opreme» u iznosu 6.000 KM. Pregled prestrukturiranih sredstava prikazan je u tablici «Izvršenje proračuna Agencije sa 31.12.2006. godine» koja se nalazi u prilogu ovog izvješća.

U tijeku 2006. godine od strane ISTAT-a izvršena je refundacija 20.218 KM na ime pokrivanja nastalih troškova za realiziranje programa posebne namjene »Anketa HBS«, a prema ranije usvojenom programu financiranja tog projekta od strane Vlade Republike Italije.

Na temelju potpisanog sporazuma sa ISTAT-om italijanski Zavod za statistiku izvršio je uplatu 106.045,88 EUR-a ili 207.471 KM na ime realiziranja Twinning projekta «Podrška statističkom sustavu BiH- Faza III».

Na temelju potpisanog Addenduma na Pismo o sporazumjevanju između Populacijskog fonda Ujedinjenih nacija (UNFPA) i Agencije za statistiku BiH iz 2006 izvršena je uplata donatorskih sredstava u iznosu od 47.705 KM za program poseban namjene «Planiranje cenzusa».

Također je Agencija dobila novčanu donaciju za pilot projekt «Paritet kupovne moći – PPP» u dva navrata u ukupnom iznosu od 2.769,27 KM i to od strane Velike Britanije i Republike Slovenije i 2.888,34 KM od strane UNICEF- a za provedbu projekta «Moni» koji nije realiziran i ta sredstva su ostala neutrošena.

Ukupno raspoloživa sredstva Agencije za 2005. godinu su iznosila 1.883.859 KM. Promjena visine odobrenih sredstava (prestrukturiranje, refundacija i donacija) prikazana je u tablici «Izvršenje proračuna Agencije sa 31.12.2006. godine» koja se nalazi u prilogu ovog Izvješća. Ostvareni ukupni rashodi Agencije za 2006. godinu iznosili su 1.117.969 KM ili 765.890 KM manje od planiranih, tj. realizirano je 59% od planiranih sredstava.

Agencija nije prekoračila pojedine stavke odobrenog proračuna niti ukupan proračun za 2006. godinu.

Manje ostvareni tekući izdaci i izdaci za program posebne namjene financirani iz proračuna za iznos od 765.890 KM ukazuju na činjenicu da za Agenciju nije adekvatno izvršeno planiranje proračunskih stavki. Najznačajniji razlog se odnosi na nerealizirana sredstva programa posebne namjene «Izrada projektnog zadatka za izradu metodologije i otpočinjanja aktivnosti na popisu» u iznosu od 500.000 KM kao i manje ostvarene rashode na programu posebne namjene « Potpora radu skupinama» u iznosu od 11.544 KM kao i manje ostvarene izdatke za putne troškove u iznosu od 21.512 KM, manje ostvarene izdatke za tekuće održavanje u iznosu od 12.047 KM i manje ostvarene izdatke na ugovorenim uslugama u iznosu od 12.435 KM.

Ured za reviziju je i u prethodnim Izvješćima o izvršenoj reviziji poslovanja Agencije skretao pozornost na slabosti u planiranju proračuna Agencije, i davao preporuke da prigodom planiranja proračuna treba uzeti u obzir vlastite analize i procjene potrebnih sredstava, predviđene donacije, plan potrebnih kapitalnih sredstava, potrebe u ljudskim resursima sa realnom dinamikom zapošljavanja, te da utrošak odobrenih sredstava prilagodi usvojenim operativnim planovima. Na taj način bi se smanjilo odstupanje planiranog i odobrenog proračuna, a potrebna sredstva za izvršenje planiranih aktivnosti te institucije bi se svela u realne okvire.

3.4. Nabave

Utvrđili smo da u Agenciji u pojedinim slučajevima, prigodom izbora dobavljača za isporuku roba i usluga, nisu postupali sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama čija ukupna vrijednost prelazi iznos od 3.000 KM.

- Izbor dobavljača za prijevoz javnim sredstvima u inostranstvu «S TOURS TRAVEL» u iznosima od 2.201,04 KM i 2.652,00 KM;
- Izbor dobavljača «R&S» za isporuku reprezentativnog materijala u iznosu od 3.565,00 KM;

I pored toga što navedeni iznos nije materijalno značajan u odnosu na ukupno utrošena sredstva, Ured za reviziju preporuča rukovodstvu Agencije da se prigodom izbora dobavljača za nabavu stalnih sredstava, roba i usluga dosljedno pridržava propisa koji uređuju oblast nabava kao i usvojenih procedure za stvaranje materijalnih obveza koje omogućavaju predhodnu kontrolu i posebna odobrenja za zaključenje ugovora sa dobavljačima, kako bi se ubuduće spriječilo ponavljanje ovakvih propusta.

3.5. Popis sredstava i izvora sredstava

Revizija je utvrdila da Agencija nije izvršila sveobuhvatan popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2006. godine u dijelu koji se odnosi na popis obveza. Naime, popisno povjerenstvo je izvršilo samo popis obveza iskazanih u Glavnoj knjizi Agencije za proračunska sredstva, a da nije izvršila popis obveza iskazanih u Glavnim knjigama za programe posebne namjene» «CARDS 2005. – Twining projekat» u ukupnom iznosu od 8.948,19 KM i «Planiranje cenzusa» u iznosu od 3.623,50 KM.

Pored toga što predstavlja obvezu, potpun i sukladno propisima² proveden popis sredstava i njihovih izvora, doprinosi da u godišnjim finansijskim izvješćima bude iskazan istinit i fer pregled sredstava i izvora sredstava.

Ured za reviziju skreće pozornost na ovaj propust i preporuča rukovodstvu Agencije da je potrebno posvetiti više pažnje prigodom organiziranja i vršenja popisa, te da se popisne aktivnosti obave kako to nalažu računovodstveni standardi kako se ovakvi propusti ne bi ponavljali.

4. Korespodencija

Agenciji je uručen nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji za 2006. godinu, na razmatranje i dostavljanje komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana Agencija je dostavila svoje komentare na Nacrt Izvješća.

Uz komentare nisu dostavljeni novi dokazi koji bi mogli uticati na izmjenu naših nalaza navedenih u Nacrtu Izvješća.

Na temelju naprijed iznešenog ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće o Izvršenoj reviziji Agencije za 2006. godinu.

U prilogu Izvješća dostavljamo vam komentare Agencije i naš odgovor.

² Međunarodni računovodstveni standardi; Instrukcija Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine o izradi i dostavljanju finansijskih izvješća proračunskih korisnika – institucija BiH za 2006. godinu

5. Sažetak

Revidiranjem poslovanja Agencije za 2006. godinu utvrdili smo određeni broj nepravilnosti i nedostataka u dijelu koji se odnosi na:

- Obrasci finansijskih izvješća za 2006. godinu nisu bili izrađeni sukladno Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (točka 3.2. Izvješća);
- Planiranje proračuna nije urađeno kvalitetno sa realno utvrđenim resursima potrebnim za izvršenje jasno definiranih ciljeva i zadataka poslovanja (točka 3.3. Izvješća);
- U pojedinim slučajevima Agencija nije dosljedno primjenjivala Zakon o javnim nabavama (točka 3.4. Izvješća);
- Nepotpuno izvršen popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2006. godine (točka 3.5. Izvješća).

ZAMJENIK GJAVNOG REVIZORA

mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego

M.P.